

05/18**Hospodaření s finančními prostředky určenými na výstavbu a obnovu pražského metra**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2005 pod číslem 05/18. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Petr Skála.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky určenými na programy zaměřené na výstavbu a obnovu pražského metra. Kontrolováno bylo období let 2000 až 2005 (v případě věcných souvislostí i období předcházející).

Kontrolu provedla v době od května do října 2005 skupina kontrolujících NKÚ z odboru dopravy, průmyslu a hospodářství.

Kontrolovanými osobami byly:
Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“, zkratka MD je použita i pro původní název Ministerstvo dopravy a spojů),
Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost (dále jen „DP Praha“).

Námítka proti kontrolnímu protokolu, kterou podal DP Praha byla vypořádána vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitce. Námitky podané MD nebylo možné vypořádat, protože byly podány po marném uplynutí lhůty k jejich podání.

K o l e g i u m NKÚ na svém X. zasedání, konaném dne 12. června 2006
s c h v á l i l o usnesením č. 6/X/2006
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Podpora rozvoje a obnovy pražského metra je součástí dopravních politik MD z let 1993, 1998 i 2005. Česká republika podporovala v období od svého vzniku v roce 1993 do roku 1997 dotacemi ze státního rozpočtu výstavbu a obnovu metra v programu ev. č. 398 410 „Výstavba pražského metra“. Výdaje na tento program byly uvolněny v kapitole státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa, kterou spravuje Ministerstvo financí (dále jen „MF“¹). V letech 1998 a 1999 stát podporu na obnovu a rozvoj metra neposkytl.

II. Kontrolou zjištěné skutečnosti

Dlouhodobý záměr zajistit systematickou podporu rozvoje městské hromadné dopravy, zejména metra se začal realizovat v roce 2000. Ze státního rozpočtu byly DP Praha poskytnuty dotace na rozvoj a obnovu pražského metra v období let 2000 až 2005 ve dvou programech. V rámci programu ev. č. 327 410 „Podpora výstavby pražského metra“ se stát podílí na výstavbě trasy IV.C metra mezi stanicemi „Nádraží Holešovice“ a „Letňany“.

¹ Srov. ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky).

Program ev. č. 227 810 „Státní pomoc při obnově území postiženého povodní 2002 poskytovaná Ministerstvem dopravy“ byl zaměřen na odstranění povodňových škod.

Tabulka č. 1 – **Přehled dotací ze státního rozpočtu na rozvoj a obnovu pražského metra**
(v mil. Kč)

Program ev. číslo	Rok	Dotace uvedené v dokumentaci programu	Rozpočet schválený	Rozpočet po změnách	Skutečně poskytnuto
327410	2000	Dokumentace programu *) nebyla schválena	370	370	370
	2001		913	913	913
	2002		550	495	495
	2003		485	485	485
	2004	450	450	450	450
	2005	450	420		
	2006	450			
	2007	900			
	2008	645			
227810	2003	2 800	0	2 800	2 800
Celkem			3 188	5 513	5 513

*) Poznámka – Program byl zahájen a probíhal až do roku 2004, aniž by měl schválenou dokumentaci.

Kontrola NKÚ se na MD zaměřila zejména na přípravu programů ev. č. 327 410 a ev. č. 227 810, jejich dokumentaci a na poskytování dotací v rámci těchto programů. Na DP Praha byl zejména kontrolován výběr rozhodujícího zhotovitele trasy IV.C metra, systém dozoru investora na stavbě této trasy metra a doklady, na jejichž základě byly dotace čerpány z bankovních účtů.

Trasa IV.C metra, část IV.C1 „Nádraží Holešovice – Ládví“ je v provozu. Trasa IV.C2 „Ládví – Letňany“ má být dokončena v roce 2009. Do konce roku 2004 bylo na pořízení trasy IV.C vynaloženo z různých zdrojů financování 9 754 mil. Kč. Stát se má podílet na financování trasy IV.C metra částkou 4 998 mil. Kč, tj. přibližně 22,7 % z celkové aktuální investiční potřeby 22 mld. Kč. Do ukončení kontroly byla ze státního rozpočtu na výstavbu a obnovu pražského metra poskytnuta částka 5 932 500 000 Kč.

Rozhodujícím zdrojem financování byly finanční zdroje hl. města Prahy, které nejsou v kontrolní působnosti NKÚ. Státní prostředky nesměřovaly do účetně a technologicky oddělitelných stavebních objektů (provozních souborů). Byly použity společně s finančními prostředky hl. města Prahy k souběžnému financování stavebních objektů. Za této situace neměl NKÚ jinou možnost, než zkontrolovat, zda faktury a doklady, které se přímo týkaly použití státních prostředků, odpovídaly dotačním podmínkám, které byly uvedeny v programové dokumentaci programů č. 327 410 „Podpora výstavby pražského metra“ a č. 227 810 „Státní pomoc při obnově území postiženého povodní 2002 poskytovaná Ministerstvem dopravy“ (zaměřené na odstranění povodňových škod). Kontrolou bylo zjištěno, že kontrolované finanční prostředky státu byly použity na výstavbu a údržbu pražského metra, přičemž byly dodrženy technicko-ekonomické parametry deklarované v dokumentacích programů. MD a MF zvolilo dotační podmínky, které neumožňují NKÚ zcela splnit cíl této kontrolní akce, tj. prověřit hospodaření s finančními prostředky určenými na programy zaměřené na výstavbu a obnovu pražského metra.

III. Shrnutí a vyhodnocení

V případě financování oprav metra po povodních nebyla zvolena vhodná forma podpory. Forma „programového financování“ nemohla být účinná, protože šlo o nepředvídatelnou situaci, která vyžadovala okamžité řešení. Proto nemohla být připravena dokumentace programu, která by věcně respektovala požadavky na tuto formu dotace tak, jak ji formuluje zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky).

Obdobně u programu č. 327 410 „Podpora výstavby pražského metra“, kde potřeba státní podpory nebyla časově tolik naléhavá, se nepodařilo včas a úplně zajistit dokumentaci programu, která by zcela zabezpečila požadavky stanovené § 12 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) tak, aby mohla být vyhodnocena hospodárnost (efektivnost) poskytnuté dotace. Vzhledem k nereálnosti v praxi zajistit tyto požadavky v dokumentaci programu doporučuje NKÚ jinou z forem výdajů státního rozpočtu, které jsou uvedeny v § 7 odst. 1 rozpočtových pravidel.